

Kvalificering af prognose og behov for boligkapacitet

Som led i den yderligere kvalificering af forudsætningerne til *Moderniseringsplan for pleje- og ældreboliger* har forvaltningen udarbejdet følgende notat med uddybende redegørelser for befolkningsprognosen og det forventede behov for plejeboligkapacitet.

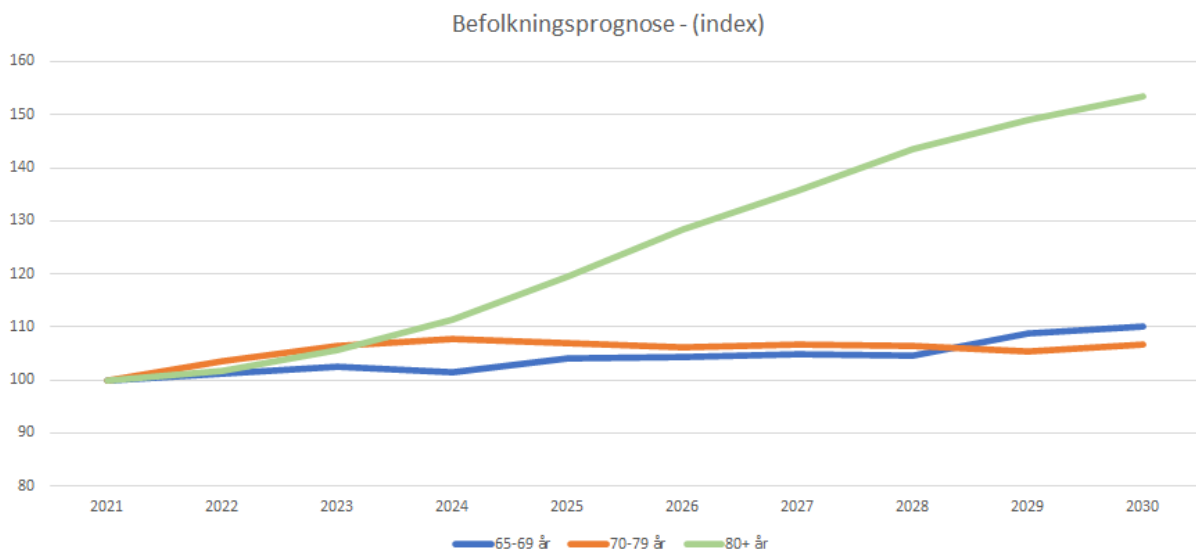
Notatet indeholder

- *Opdatering af prognose*
- *Forudsætningerne for prognosen*
- *Forventet behov for plejeboliger*

Opdatering af prognose

Forvaltningen vurderer forsat, at der er en overkapacitet af plejeboliger i Rebild Kommune til trods for en forventet stigning i antallet af ældre borgere over 65 år i årene frem til 2030.

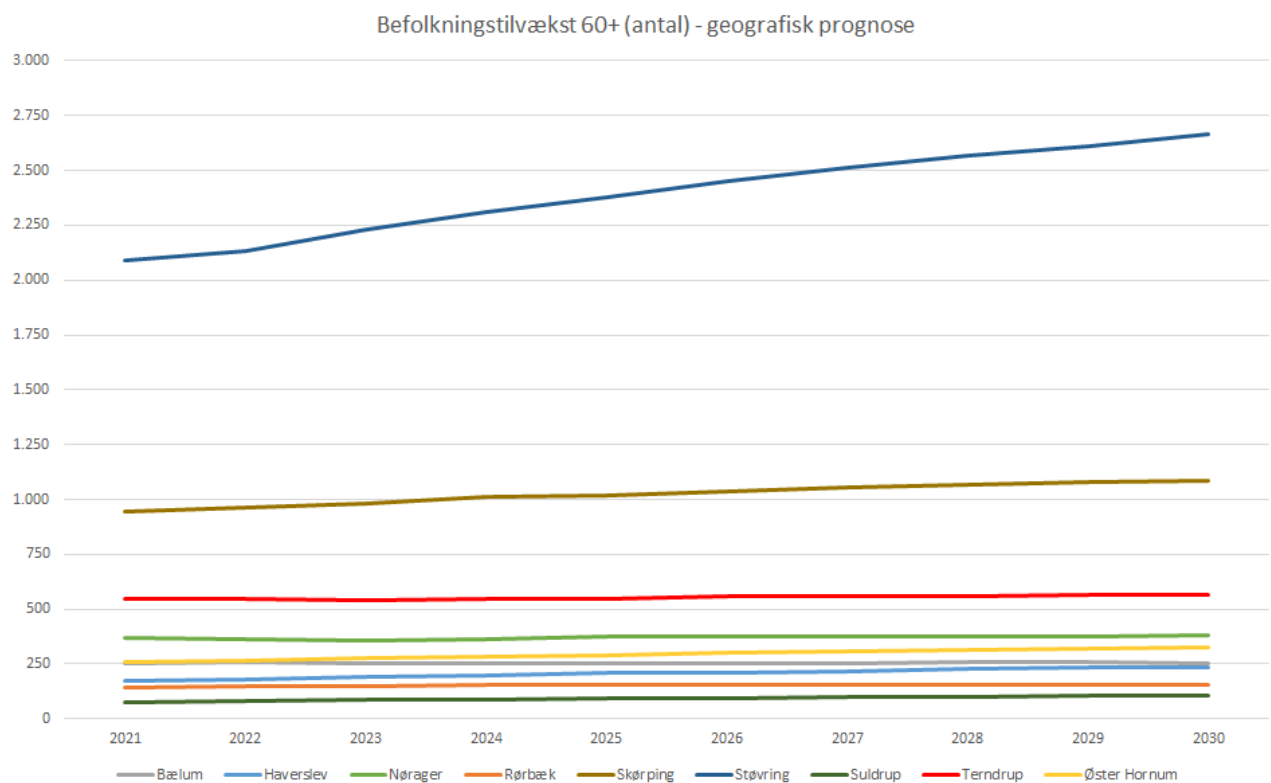
Nedenstående graf og tabel viser den forventede befolkningsudvikling for borgere over 65 år frem til 2030. Antallet af borgere over 65 år forventes at stige med 1.140 borgere over de næste 9 år. Det svarer til en procentmæssig stigning på knap 19 % fra 2021 til 2030.

Borgere over 80 år forventes at have det største plejebæhov og prognosen forventer, at der vil være 770 flere borgere over 80 år i 2030 end i dag.

NY	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
65-69	1719	1.742	1.764	1.745	1.789	1.792	1.801	1.800	1.871	1.893
70-79	2.903	3.008	3.090	3.127	3.108	3.084	3.095	3.088	3.060	3.099
80+	1.437	1.461	1.517	1.601	1.715	1.844	1.950	2.061	2.140	2.207

I nedenstående graf ses den forventede udvikling i antallet af borgere over 60 år for byerne i Rebild Kommune frem mod 2030. Som det fremgår, forventes den største stigning i antal ældre ske i Støvring og Skørping.

Forudsætninger for prognosen

I dette afsnit gennemgås datakilder og prognosemodeller samt hvilke usikkerheder forudsætningerne i prognosens fremskrivning kan være behæftet med.

Prognosen for plejeboligbehovet, som KL har lavet en model for, og som anvendes i beregning af plejeboligbehovet i Rebild Kommune, bygger på forskellige forventninger og forudsætninger:

- Den forventede befolkningstilvækst for borgere over 60 år, opdelt i aldersgrupper. Det er Rebild Kommunes befolkningsprognose, der ligger til grund for beregningerne af befolkningstilvæksten.

- Andel af borgere, der forventes at have et plejeboligbehov i de forskellige aldersgrupper, hvor behovet stiger med alderen. Det forventede plejeboligbehov er beregnet på baggrund af den gennemsnitlige udvikling i plejeboligbehov fra 2013-2018 på landsplan sammenholdt med Rebild Kommunes befolkningsprognose for perioden 2020-2030.

Udviklingen fra 2013-2018 viser, at plejeboligbehovet pr. ældre har været faldende. Modellen forudsætter, at plejeboligbehovet pr. ældre fortsætter med at falde i samme takt. Det betyder, at selvom antallet af ældre stiger i de forskellige aldersgrupper jf. Rebild Kommunes befolkningsprognose, betyder det ikke automatisk en tilsvarende forøgelse af plejeboligbehovet. Data er underbygget med udviklingstendenser som bl.a. at de ældre er sunde og raske i længere tid.

Usikkerheder ved prognoser

Når der er tale om prognoser, er det ikke muligt at være 100 procent sikre på fremskrivningerne, men det er bedste bud ud fra de data og de forudsætninger, der ligges ind i modellen. Der er mange faktorer der spiller ind og kan udvikle sig anderledes end forventet.

Det er forvaltningens vurdering, at KL's model, med de data og forudsætninger, der er med i den, er det bedste bud. Selvom tallene ændres til den ene eller den anden side, skal der meget til at røkke ved vurderingen af, at Rebild Kommune har for mange plejeboliger i forhold til Rebild Kommunes størrelse, og sammenlignet med andre kommuner.

Forvaltningen vurderer, at tendenserne der ses i prognoserne for de ældre generationer - med stigende aldrende befolkning - er velbegrunder og velbelyste.

En samlet prognose for hele kommunen

Boliganalysen og moderniseringsplanen ser som udgangspunkt på Rebild Kommunes behov for plejeboliger samlet for hele kommunen.

Der er ikke foretaget analyser af behovet i delområder i kommunen. Hvis hvert delområde skal matche eget behov for boliger, vil det indebære en betydelig overkapacitet, da der er en stor udskiftning i plejeboligerne i løbet af et år. Behovet er således meget dynamisk. Som notatet om indflytningsmønstre viser, så er der i dag en stor indflytning i boliger på tværs af kommunens områder.

Moderniseringsplanen peger på en fordeling af plejeboligerne i kommunen, som giver mulighed for at imødekomme geografiske ønsker. Men ikke en fordeling, som indebærer, at hvert lokalområde skal dække "egne" borgere.

Forventet behov for plejeboliger

Dette afsnit vil besvare spørgsmål vedrørende det samlede tilbud af plejeboliger og den forventede overkapacitet samt mulige betydninger for hjemmeplejen.

Tendensen i prognosen for det forventede plejeboligbehov er, at Rebild Kommune har flere plejeboliger end der forventes at være behov for. Når vi skal vurdere, hvor stort udbuddet af plejeboliger er i forhold til behovet, er det relevant at se på to ting:

- antallet af boliger der står ledige
- antallet af ind- og udflytninger i plejeboligerne i en given periode/belægningsprocent

Antal ledige plejeboliger

Rebild Kommune har på nuværende tidspunkt 233 aktive plejeboliger samt 10 aflastningsboliger fordelt på 9 kommunale ældrecentre. Hertil kommer 40 plejeboliger på Nørager Fripleshjem.

Når friplejehjemets boliger er medtaget i analysen, skyldes det, at friplejehjemmet har oplyst, at de forventer, at 75% af deres beboere vil komme fra Rebild Kommune. Hvis vi vælger ikke at medtage disse i vurderingen af kapaciteten, vil der blive et "mørke tal" i vurderingen af det fremtidige behov for boliger, som vil betyde, at behovet for kommunale boliger overvurderes. Baseret på den nuværende indflytning af beboere på friplejehjemmet ser vurderingen om de 75% ud til at holde stik.

Pr. april 2021 viser øjebliksbilledet at der er 17 ledige plejeboliger i Rebild Kommune i forhold til den opgørelse som Sundhedsudvalget modtager månedligt. Hertil kommer, at friplejehjemmet i Nørager ultimo februar 2021 har ca. 15 ledige boliger ud af de 40 plejeboliger. Det giver samlet 32 ledige boliger i Rebild Kommune.

Ind- og udflytning i plejeboligerne

Opgørelsen over ledige plejeboliger viser et øjebliksbillede af den ledige kapacitet. Hvis man skal have et indtryk af den ledige kapacitet over en længere periode, kan man se på belægningsprocenten på boligerne på ældrecentre.

Der sker en stor udskiftning i plejeboligerne i løbet af et år. I 2020 har der i alt været 74 beboere, som er flyttet ind på et af kommunens 9 ældrecentre, og samtidigt er der 77 beboere som ikke bor i en plejebolig længere. Her over 1 år, svarer det altså til, at ca. hver 3. bolig får en ny beboer.

Ind- og udflytning giver belægningsprocenten på vores boliger, som i 2020 lå på 89%, mens den i 2021 indtil videre ligger på 86%. Nedenfor opgjort på hvert ældrecenter.

Belægning	Tilgang 2020	Afgang 2020	Belægningsprocent 2020	Belægningsprocent 2021 1-3 mdr.
Bælum	12	13	78%	80%
Terndrup	9	12	82%	76%
Rørbæk	6	8	92%	90%
Skørping	18	11	93%	90%
Støvring	7	11	85%	75%
Øster Hornum	5	3	88%	80%
Ådalscentret	5	6	98%	91%
Suldrup	10	9	94%	99%
Haverslev	2	4	94%	82%
I alt	74	77	89%	86%

Det naturlige flow der er i tilgang og afgang på boligerne betyder, at antallet af boliger der reelt står uden en borger i gennemsnit, er højere end hvad et øjebliksbillede kan vise. Belægningsprocenten på 86% for 2021 indtil nu, betyder at ca. 32 af kommunens 233 pleje-/eller demensboliger har stået ledig uden en borger der skal passes. Tillægger vi friplejehjemets ledige antal boliger er antallet af ledige boliger uden en borger der skal passes oppe på omkring 47 ledige boliger i gennemsnit i 2021 indtil nu.

Forskellen mellem de 17 ledige boliger som øjebliksbilledet viser, og de ca. 32 boliger som belægningsprocenten viser, ligger i at belægningsprocenten ikke tager højde for den tid hvor boligerne ikke er ledige vedr. skifteretten, eller når en bolig bliver afsat til en ny borger som ikke er flyttet ind endnu. Med andre ord, kan man sige, at øjebliksbilledet tager afsæt i antallet af boliger der er tilknyttet en borger, også

selvom borger ikke bor i boligen. Belægningsprocenten viser antallet af ledige boliger som et gennemsnit ud fra antal dage hvor der ikke er en borger i boligen.

Har prognosen ramt rigtig?

Som billedet er lige nu, er der ledige plejeboliger i Rebild Kommune og der er ingen venteliste til plejebolig i Rebild Kommune. Der er samtidig en løbende udskiftning i plejeboligerne på ældrecentrene som betyder at belægningsprocenten for 2021 er 86%.

Prognosen for plejeboligbehovet i 2021 og årene frem er vist i tabellen her:

Scenarie 1 - Plejeboligbehov fra gns. 2013-2018 på landsplan	2021	2022	2025	2030
Beregnet plejeboligbehov	238	242	250	279
Antal plejeboliger	283	303	303	303
Forskel i boliger	-45	-61	-53	-24

Som det fremgår, er vurderingen, at der i 2021 i gennemsnit vil være en ledig kapacitet på 45 plejeboliger. I antallet af plejeboliger indgår boligerne på friplejehjemmet og aflastningsboligerne.

Opgørelsen af den ledige kapacitet enten ved antal ledige boliger eller ved belægningsprocenten viser en ledig kapacitet på mellem 32 og 47 ledige boliger indtil videre i 2021.

Fra 2022 øges antallet af plejeboliger i Rebild Kommune med 20 boliger på Ådalscentret.

Besparelse ved at lukke plejeboliger fordelt på ældrecentre

I oplægget til Moderniseringsplanen er der redegjort for den samlede besparelse ved en kapacitetstilpasning af samlet set 40 plejeboliger ved lukning af to ældrecentre, som besluttet i budgetaftalen. Samlet set vurderes besparelspotentialet til at være ca. 14,4 mio. kr. på årsbasis.

Der er efterspurgt en belysning af potentialet ved at reducere antallet af boliger spredt på ældrecentre fremfor at nedlægge hele centre. Dette belyses i det følgende.

Hvis der i stedet skulle foretages en delvis tilpasning af boligkapaciteten, hvor der blev lukket 40 boliger jævnt fordelt på de nuværende 9 ældrecentre, vil det have forskellige besparelspotentialer alt efter hvilke ældrecentre, der reduceres med hvilket antal boliger.

Et estimat for den forventede besparelse vil ligge på ca. 8 mio. kr., herunder øge forbrug på lejetab ved at lukke for visitation for enkelte boliger fordelt på forskellige ældrecentre. En sådan reduktion vil betyde flere små enheder.

I dette estimat har forvaltningen taget højde for, at ingen ældrecentre ved lukning af enkelte plejeboliger har mindre end 17 boliger, og at antallet af demensboliger fastholdes.

Moderniseringsplanen lægger op til en fremtidig modernisering af plejeboliger, ældrecentre og ældreboliger. Som boliganalysen foreskriver, vurderes der at være en overkapacitet af mange plejeboliger (ældrecentre) i Rebild Kommune i de kommende år.

Dog kan der opstå en ny situation, hvorefter en udvidelse, eller modernisering af eksisterende ældrecentre kommer i spil. Det redegøres der yderligere for i notatet om boligernes kvalitet og standard, hvor forvaltningen har undersøgt ældrecentrenes standard og muligheder for modernisering.

Påvirkning af hjemmeplejen

Forventningen til hjemmeplejen er, at deres opgaveportefølje vil stige i højere grad i de kommende år end behovet for plejeboliger. Tendensen er, at borgerne helst vil bo i eget hjem så længe som muligt, og at boligerne generelt bliver bedre egnede til, at borgerne kan klare sig i længere tid derhjemme inden en plejebolig bliver nødvendig. Derfor kan der være perspektiver i at se på muligheder for at budgettet til hjemmeplejen vil skulle øges, hvilket bl.a. sker via demografimodellen.

Forventningen er derfor, at hjemmeplejen ikke vil blive påvirket i nævneværdig grad af lukning af plejeboliger i Rebild Kommune, men i højere grad af det øgede antal ældre i samfundet samt de ovenfor nævnte tendenser.